

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**Факультет економіки та бізнесу
Кафедра менеджменту та публічного адміністрування**

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

«КОНТРОЛІНГ В МЕНЕДЖМЕНТІ»

**Для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
(на основі «Бакалавр»)**

Викладач	д.е.н., доц. Нехай Вікторія Василівна
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150

Загальний опис навчальної дисципліни

Анотація курсу. Дисципліна «Контролінг в менеджменті» спрямована на формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти загальних та фахових компетентностей щодо здійснення контролінгу при прийнятті управлінських рішень у діяльності організацій. Студентам спеціальності «Публічне управління та адміністрування» доцільно викладати навчальну дисципліну «Контролінг в менеджменті», оскільки в процесі її вивчення створюється система спеціальних знань про сутність і зміст контролінгу в управлінській діяльності та формується упорядкований спосіб здійснення менеджменту окремих ланок господарської діяльності через центри відповідальності.

Дисципліна зорієнтована на вивчення таких питань: предмет та об'єкт, принципи та функції контролінгу в менеджменті, детермінанти управлінського обліку в організації; концептуальні основи контролінгу у процесі вироблення та використання управлінських продуктів, послуг, процесів; елементи системи контролінгу; стадії процесу контролінгу; характеристика його об'єктів, роль контролінгу у системі управління підприємством, формування центрів відповідальності, як засобу впровадження системи контролінгу на підприємстві, система планування та бюджетування на підприємстві, методи діагностики у системі контролінгу, методи контролінгу для оцінки інвестиційних проектів.

Мета курсу – формування у майбутніх керівників сучасної системи поглядів та спеціальних знань у галузі контролінгу, набуття практичних навичок застосування контролінгу для забезпечення ефективної діяльності підприємства.

Завдання курсу - теоретична та практична підготовка студентів для набуття системних знань з теоретичних засад та організаційно-теоретичних основ здійснення контролінгу у менеджменті, системного підходу до контролінгу, організації та вивчення основ бюджетування, вибору підконтрольних показників окремого підприємства.

Політика курсу

- ✓ Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде неатестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані під час консультацій або на Освітньому порталі університету.
- ✓ Через об'єктивні причини (наприклад, карантин, хвороба, участь у конференції, науковому проєкті, міжнародному стажуванні) навчання може відбуватись в on-line формі на Освітньому порталі ТДАТУ з використанням системи Moodle або за посередництва інших інформаційно-комунікаційних платформ чи технологій за погодженням із викладачем курсу.
- ✓ Під час виконання письмових тестових завдань не допустимо порушення академічної доброчесності.
- ✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).
- ✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися академічної етики: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік освітнього процесу.

Орієнтовний перелік тем лекцій

Тема 1. Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання у системі менеджменту підприємства;

Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу. Роль контролінгу у системі управління підприємством;

Тема 3. Центри відповідальності, як засіб впровадження системи контролінгу на підприємстві;

Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві;

Тема 5. Методи діагностики у системі контролінгу;

Тема 6. Методи контролінгу для оцінки інвестиційних проєктів.

Орієнтовний перелік тем практичних занять

1. Виконання завдань менеджменту - функціональна основа контролінгу;
2. Фінансова діяльність підприємства – об'єкт контролінгу;
3. Порівняння та контролінговий аналіз;
4. Система планування та бюджетування на підприємстві;
5. Використання методів діагностики у системі контролінгу;
6. Методи контролінгу для оцінки інвестиційних проєктів.

Рекомендована література

1. Брітченко І.Г., Князевич А.О. Контролінг : навч. посіб. Рівне : Волинські обереги, 2020. 280 с.
2. Давидович І. Є. Контролінг: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 552 с.
3. Науменко С. О. Оцінка якості менеджменту підприємства. Суми, 2021. 430 с.
4. Птащенко Л. О., Сержанов В. Фінансовий контролінг навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2021. 344 с.
5. Швиданенко Г.О., Лаврененко В.В., Дерев'янка О.Г., Приходько Л.М. Контролінг. Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2020. 264 с.

ДОДАТКОВА:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16.06.99 № 996. К. : Закон, 2010. 48 с.
2. Голов С.Ф. Управленческий учет. К. : Крок, 2004. 210 с.
3. Гулін Д.В., Максименко О.Л. Система контролінгу на промисловому підприємстві. *Маркетинг в Україні*, 2008. № 4. С. 20-24.
4. Крупка Я.Д. Прогресивні методи оцінки та обліку інвестиційних ресурсів. Тернопіль: Воля, 2007. 230 с.
5. Лев ТА. Контролінг у фінансовому менеджменті вищого навчального закладу. Донецьк: Восток, 2006. 230 с.
6. Манн Т., Майер З. Контролінг для початківців: Пер. з нім. К.: Світ, 2018. 230 с.
7. Нідлз Б. Принципи бухгалтерського обліку: Пер. з англ. К.: Світ, 2006. 230 с.
8. Ніколаєва С.О. Особливості обліку витрат в умовах ринку: система «директ-хостинг»: теорія і практика. К. : Крок, 2020. 230 с.
9. Пушкар М.С. Контролінг: Монографія. Тернопіль: Воля, 2017. 146 с.
10. Сіроман М.А. та ін. Стратегічні цілі і моделі ефективної діяльності підприємства: Навчальний посібник. Х. : Мир, 2015. 216 с.
11. Скокун Н.Т. Управлінський облік. Харків. : Думка, 2019. 230 с.
12. Терещенко О.А. Функціональний інструментарій контролінгу та його роль організації антикризового фінансового менеджменту. *Економіка підприємства*, 2008. № 2. С. 46—58.

Інформаційні ресурси:

1. Освітній портал ТДАТУ <http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=379>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>

3. Сайт кафедри менеджменту та публічного адміністрування
<http://www.tsatu.edu.ua/ep/>
4. Internet-ресурси.